

[Lysholt Hansen.]

og der står intet i denne ansøgning og heller ikke i forslaget og dets bemærkninger om, hvor mange penge det drejer sig om, eller hvordan skatteforholdene vil være for de ansatte. Jeg synes, det var helt naturligt, at man var nordisk og sagde: vi underkaster os de vilkår, der er i det enkelte nordiske land, uanset om det er København, Oslo, eller hvor det er. Det er årsagen til, at jeg ikke kan stemme for forslaget.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen): Ja, jeg synes nu, hr. Lysholt Hansen forlanger meget af os, når han forlanger, at der i et aktstykke til finansudvalget, hvor jeg plejer at lægge vægt på oplysninger, der kan holde, skulle gives tal for, hvad denne fællesnordiske skat kan tænkes at blive i de kommende år. Hvis hr. Lysholt Hansen kan i detaljer få helt lignende garantier fra de enkelte nordiske landes finansministre, inrømmer jeg, at jeg bliver bet, men det tvivler jeg på han kan. Jeg tror ikke, det vil kunne belyses bedre, end sket er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning

vedtoges enstemmigt med 153 stemmer; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Der vil nu blive givet udenrigsøkonomiministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for folketinget.

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXI) findes i tiden den sp. 6674, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 2595).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

K. J. Mortensen: Ja, det er vel sådan set ikke helt almindeligt, at et enigt udvalg, der afgiver en betænkning til førstebehandlingen, bliver uenige mellem første og anden (sidste) behandling. Det er altså sket i forbindelse med forslaget om ændring af forretningsordenen for folketinget, og der er fremsat ønske om ændringer.

Det er vel klart, at når der rejses en debat, som der blev gjort her den 23. maj om både bygningsforhold, orlovsforhold osv., er det også nødvendigt, at man i udvalget ser på sagerne og ser, om man kan finde en løsning på disse ting.

Med hensyn til det elektriske afstemningsanlæg, som man tidligere har været enig om anskaffelsen af, må jeg sige, at fra den socialdemokratiske gruppes side er vi principielt tilhængere af dette anlæg. Når vi imidlertid nu går ind for, at vi skal udskyde anskaffelsen indtil videre, skyldes det forskellige ting. Vi mener for det første, at der er udgifter i det — det ved vist alle der er — idet vi må se i øjnene, at anlægget koster penge. Der vil også blive udgifter til ombygninger af lokaliteterne her, hvis disse ting skal ske; dertil kommer oven i købet, at vi har drøftet anskaffelse af mikrofoner, så der kan tales fra pladserne. Alle disse ting vil komme til at koste penge, og vi mener, at det i øjeblikket kan spares, i hvert fald indtil man har foretaget en undersøgelse af, om man skal foretage disse ændringer her, eller om man ligefrem skal se sig om efter et andet parlament.

Nu må jeg sige med det samme, at jeg ikke er af samme opfattelse, som en af ordførerne var ved første behandling: at vi skulle tabe en tændstik i en petroleumsdunk her på stedet og brænde huset af; det synes jeg bygningen er alt for god til. Men jeg må jo nok erkende, at der er forhold, der gør, at en parlamentsbygning kunne være bedre, end denne er.

Nu skal det ikke forstås på den måde, at jeg agter at stille forslag om, at vi omgående går i gang, for jeg er bange for, at det bliver en bekostning på 500 mill. kr. eller sådan noget, så jeg tror, vi skal udsætte det. Men ud fra den betragtning, at vi ønsker en nærmere analyse af, hvad anlægget koster, hvordan det kan installeres, og hvordan forholdene i det hele taget her i salen og i bygningen kan forbedres, ønsker vi at gå

[K. J. Mørtensen.]

ind for, at man indtil videre udsætter anskaffelsen af det elektriske afstemningsanlæg.

Der udspandt sig i forbindelse med første behandling en længere debat vedrørende det, der hedder clearing og orlov. Det har tidligere været sådan, at clearinger vel nærmest var et uartigt ord, vel især for pressen, men vi må på den anden side erkende, at det kan være nødvendigt at bevare styrkeforholdet imellem partierne. Det er gået indtil nu, men man har flere gange haft diskussioner, og hver gang der har været problemer, er det altid blevet slået stort op. Derfor må jeg sige, at vi i den socialdemokratiske gruppe er gået ind for den ændring, der nu er kommet i tillægsbetænkningen, og hvorefter der kan bevilges orlov helt ned til 7 dage. Det er ikke sådan, at vi mener, det er en ordning, der skal bruges hver dag, at der skal søges orlov uafbrudt. Vi finder, at det kun skal være i det tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til at bevare styrkeforholdene. Jeg tror, at såfremt partierne kan tale sammen og det kan oplyses, når man har medlemmer på rejse i udenlandsk arbejde, så kan vi undgå en hel del af disse orlovsansøgninger. Imidlertid finder jeg, at det er vigtigt, at vi har dem. Ikke alene af hensyn til deltagelse i internationale organisationer, men også af hensyn til andre ting. Vi ved, at vi har en hel del erhvervsfolk, vi har medlemmer af kommunalbestyrelser o. lign., som må og skal kunne tage på rejse. Vi har også været ude for, at disse folk ikke kunne gøre det. Jeg tror, at vi alle er interesseret i, at de skal kunne tage del både i erhvervslivets og erhvervsorganisationernes arbejde og i kommunalbestyrelsesarbejde, og derfor tror jeg, det er nødvendigt, at vi i givet fald kan bevilge dem orlov. Jeg må dog for en ordens skyld henvise til de bemærkninger, vi har gjort i tillægsbetænkningen, nemlig at det er klart, at der skal ikke ydes vederlag til medlemmer, som rejser i anliggender, hvor de ikke er udsendt af folketinget.

Et sidste lille hjertesuk. Jeg foreslog under førstebehandlingen, at vi skulle køre videre med det underudvalg, der hedder arbejdsgangsudvalget, under en eller anden form. Jeg mener ikke at have fået et svar.

Jeg kan selvfølgelig have overhørt det. Jeg har forsøgt, om jeg kunne finde det i fortrykket, men da vi endnu ikke har fået fortrykket for den 23. maj, er jeg ikke i stand til at se, om jeg har fået svar på det. Og selv om det er beklageligt, at fortrykket er 17 dage gammelt, når vi får det, er der ikke noget at gøre ved det; sådan er forholdene i øjeblikket.

Jeg forstår det imidlertid på den måde, at da det ikke er blevet nævnt under udvalgsarbejdet her imellem første og anden behandling, er det en afvisning af at køre videre med dette udvalg. Det må jeg selvfølgelig beklage, og derfor må jeg også rejse en anden sag her i dag. Det er ikke en sag, som jeg mener skal indgå i debatten i dag; det er en henstilling til præsidiets.

Vi har fået væsentlig forbedrede forhold i restauranten, mente vi da. Vi må jo nok erkende, at det er ikke så godt, som det skulle være alligevel. Jeg er blevet informeret om, at der i dag indgives skriftlig klage til folketingets formand over restauranten, fordi medlemmer af et udvalg, der i aftes var beskæftiget her i huset, blev nægtet servering af smørrebrød før kl. 19. Det kunne ikke klares, det kunne ikke skaffes. Jeg synes, det er beklageligt, når man har udvalg siddende i arbejde, uanset om man finder, at disse udvalg bør arbejde eller ikke, at de ikke kan få mad. Derfor mener jeg, at det er nødvendigt, at jeg endnu en gang henstiller til præsidiets, at man ser på restaurantens forhold. Jeg ved godt, at lederen af restauranten for nylig har udtalt sig beklagende over folketingets arbejdsdag; det var dårlig tilrettelægning osv. Det er det vel nok, når vi har travlt til sidst, det kunne der måske nok ændres på, det var vi vist inde på under førstebehandlingen. Men sådan er forholdene nu engang, og jeg mener, at det nødvendigvis må være sådan, at er der udvalg, der skal arbejde, som det skete i aftes, som det formentlig sker i aften og måske også i morgen aften, så skal det være muligt, at de kan få et eller andet at spise og ikke skal sendes ud i byen og derved sinke arbejdet.

Jeg skal derfor henstille til præsidiets, at man endnu en gang overvejer, om der ikke er mulighed for en ændring i restauranten. Hvis ikke på anden måde, så kan det vel gøres på den måde, jeg tidligere har foreslå-

[K. J. Mortensen.]

et, at man her som på andre virksomheder har automater, hvor der kan trækkes smørrebrød.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Hanne Budtz: Ved første behandling nævnte folketingets formand, at det netop fra konservativ side havde været et ønske at få denne mulighed for en mere kortvarig orlovsordning, og vi takker for den tilslutning, dette synspunkt har fået. Jeg vil blot sige, at formålet med denne korte orlovsmulighed er jo dobbelt: dels er det nødvendigt, at folketingsmedlemmer er aktive i det inter-europæiske og det internationale arbejde, dels vil det selvfølgelig bidrage til, at styrkeforholdet her i salen, her i det høje ting, ikke forrykkes, og det opnås jo netop med denne korte orlovsordning, som nu bliver vedtaget. Vi mener altså, det er bedre, at der komme system i det, så man ved, hvad man har at rette sig efter.

Jeg er enig i det, hr. K. J. Mortensen gav udtryk for, nemlig at der er jo ingen pligt til at gøre det; det er ikke noget, der skal bruges hvert øjeblik.

I øvrigt skal jeg ikke kommentere de øvrige ændringsforslag. Det har hr. K. J. Mortensen allerede gjort.

Kurt Brauer: Så vidt jeg af ordførerne her og af udvalgsarbejdet kan forstå, forsvinder nu de stolte drømme om elektrisk afstemning. Pist væk er års forberedende arbejde med denne nødvendige reform. Videre: et enkelt partis vrangvilje i clearingspørgsmål medfører, at der her ved afstemningerne om ændringsforslagene vil blive indført en 7 dages orlovsregel, som hr. Per Dich allerede har argumenteret stærkt imod på SF's vegne. Socialistisk folkeparti vil stemme imod dette forsøg på at indføre denne nye orlovsregel.

Afstemningen om disse ændringsforslag giver mig anledning til et par principielle bemærkninger. Socialistisk folkeparti har vist tilbageholdenhed såvel i udvalget om arbejdsgangen som i forretningsudvalget. Vi har ikke stædigt kørt vore synspunkter frem til afstemning her i salen, selv om folketingets tilkendegivelser af og til havde været ønskelige for vort parti. Denne linje har vi

holdt fast ved, også selv om det ofte har været uhyre vanskeligt for udvalgsmedlemmerne at holde socialistisk folkepartis gruppe fast på de mere eller mindre udvandede kompromisforslag, der må blive resultatet af en sådan politik. Vi har fastholdt denne linje frem til i dag, fordi vi har indset det nyttige i, at der hersker total enighed om reglerne for samværet i dette hus, og også i dag vil vi fastholde denne linje.

Men hermed er der også sagt stop fra SF's side. I fremtiden vil folketinget komme til at opleve, at forretningsordensanliggender er politiske sager på lige fod med andre politiske sager, og at de naturligvis vil blive gjort til genstand for mindretals- og flertalskonfrontationer såvel i sal som i udvalg. Socialistisk folkeparti vil vide at bidrage hertil.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 89 stemmer mod 37; 22 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som *vedtaget* efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 1.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning
vedtoges enstemmigt med 152 stemmer; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes onsdag den 13. juni kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

[Formanden.]

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Ophævelse af godtgørelse for merværdiafgift m. v.).

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om leje. (Lejeansættelse, beboerdemokrati og bytteret m. v.).

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om et udligningsbidrag til staten af visse faste ejendomme.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Udligningsbidrag til Boligselskabernes Landsbyggefond).

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om indeksregulerede lån til almenyttigt byggeri.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af ligningsloven.

Formanden: Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende

uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

God pinse og på gensyn.

Mødet hævet kl. 12.42.

104. møde.

Onsdag den 13. juni kl. 13.30.

Formanden: Boligudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Ophævelse af godtgørelse for merværdiafgift m. v.) og over forslag til lov om ændring af lov om boligsikring. Eksemplarer er omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af ligningsloven. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Skovmand* til ministeren for europæiske markedsanliggender:

„Hvilke skridt vil ministeren tage for at forhindre, at EF-bestemmelser kommer til at umuliggøre en selvstændig dansk fremmedarbejderpolitik?“

(Spm. nr. 251).

Skriftlig begrundelse.

I de kommende måneders forhandlinger med Tyrkiet i EF's associeringsråd vil spørgsmålet om de tyrkiske arbejderes adgang til EF-landene spille en fremtrædende rolle. Tyrkiet ønsker, at tyrkiske arbejdere